

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Punctum Difficultatis 2. An conceptus ille entis sit Analogus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

OBJICIT VI. Deus & creatura non conveniunt in ratione communissima Entis; quia quæ reperitur in creatura est intrinsecè participans; quia etiam esse & non tantum tale esse, accipit creatura à Deo: ratio autem entis in Deo est participata.

RESPOND. Rationem communissimam, si physice spectetur, esse participantem, secus si spectetur Metaphysicè, & pro statu præcisionis.

INSTABIS I. Ratio entis quæ præcincide dicitur à Deo & creaturâ, vel est ab alio vel à se; si à se, est imparticipata; si ab alio participata.

RESPOND. Rationem illam præcisam, si physice spectetur, esse vel à se vel ab alio, sed ab his, metaphysicè spectata, præcincidit.

INSTABIS II. Esse ens, est habere esse; implicat autem concipere habere esse, quod neque sit à se neque ab alio.

RESPOND. Licet implicet concipere habere esse, quod physice neque sit à se, neque ab alio, sed non repugnat concipere habere esse sumptum pro ratione essendi, quæ metaphysicè neque sit à se, neque ab alio.

INSTABIS III. Deus secundum totum suum esse adæquatè sumptum, est simplicissimus; ergo & ipsa formalitas entis ut sic in Deo, erit de se, hæc; & si potest ratio entis à singularibus præcindi, sequitur quod est in Deo, posse non esse Deum: Si enim ratio entis quæ reperitur in Deo non sit hæc, sed indifferens ad Deum & creaturam, in quantum est de se, poterit esse in creatura, & sic non esset Deus, nisi extrinsecè & per accidens.

RESPOND. Deum secundum totum suum esse physice spectatum esse simplicissimum; sed non metaphysicè & secundum præcisas rationes spectatum, sequeturque quod aliquid quod est in Deo metaphysicè præcissione, possit non esse Deus, non tamen physice, eritque illa ratio physice, adeoque non extrinsecè Deus, sed metaphysicè potest depurari ab esse Dei, quæ depuratio est extrinseca rei physice spectatæ, & per accidens: oppositum ergo potius sequitur quod per se sit Deus, per accidens non Deus.

OBJICIT VII. Sequuntur ex hac sententia absurda.

I. Sequitur aliquid esse prius & simplicius Deo; realitas enim constituens, est prior & simplicior re constitutâ.

RESPOND. Esse aliquid prius metaphysicè & simplicius Deo, sed non prius & simplicius realiter & physice.

II. Absurdum. Sequitur in Deo dari compositionem metaphysicam.

RESPOND. Cum illa compositionem non sit futura actu nemine cogitante, sed per opus intellectus; hinc cum fundamento in re, concedimus in Deo talem compositionem.

III. Absurdum; Sequitur non distare Deum

& creatum in infinitum, & non esse primò diversa.

RESPOND. Distabunt Deus, & creatura infinite physice & erunt primò diversa physice, licet non primò diversa metaphysicè: hæc enim primò diversa physice & simul metaphysicè sunt ens & non ens. Jam autem creaturæ non competit ut sit non Ens, sed ut sit Ens ab alio, si competit esse Ens creaturæ, non erit Non-Ens, si non erit Non-Ens, non erit primò diversum quid, à Deo.

IV. Absurdum. Sequitur dari medium inter contradictoria, nempe creatum & increatum; tale enim medium erit illa ratio.

RESPOND. Creatum & increatum si sumatur Ly increatum negativè sunt contradictoria, sed tunc Ly increatum non supponet pro Deo solo, & ad hoc membrum nempe Ly increatum negativè sumptum, revocabitur ratio communis Entis, consequenter non erit quid medium inter contradictoria: sed si Ly increatum sumatur positivè, erit inter creatum & increatum, medium quid, Ratio communis Entis; non est autem absurdum, dari quid medium inter duo membra positiva contraria. Advertit etiam Mastrius, quod illa ratio à creato & increato contingenter & necessariò præcincidat, & quod sit neutrum formaliter, utrumque; permissivè; & addit: ut passim dicitur de aliis conceptibus communibus, respectu contrahentium.

V. Absurdum. Dari aliquid independentius Deo, nam rationes superiores non dependent ab inferioribus.

RESPOND. Dari aliquid Metaphysicè independentius Deo; sed non physice: quamquam nec metaphysicè dabitur aliquid magis independentius Deo, nomine independentis intelligendo causam physicam primam, hoc enim soli Deo competit.

Punctum Difficultatis 2.

An Conceptus ille entis sit Analogus?

PRæcipuum fundamentum negandi unitatem conceptus representativi entis ut sic, est istud, quod scilicet Ens sit analogum, adeoque, unum perfectè conceptum, habere non possit; eo quod ille conceptus sit ratio conveniendi & differendi, quod autem est ratio conveniendi & differendi, non est perfectè unum. Sed hoc fundamentum duplici ratione invalidari potest. I. Dicendo quod quamvis ens analogum esset, posset tamen habere conceptum perfectè unum, quia nihil est magis analogum ipsâ analogiâ, & tamen hoc non obstante, analogia habet conceptum perfectè unum. II. Negando ens, analogum esse cum Scotistis, contra quos sentiunt Thomistæ non pauci. Tentando insuper aliam viam.

DICEN-

PROBATUR I. Quia si ens pro statu illo esset analogum, esset analogum, vel propter dependentiam, quia scilicet per prius participatur à Deo, per posterius à creatura: vel esset analogum propter transcendentiam: neque enim sunt alii ens analogandi modi: neutro modo pro illo statu præcisionis est analogum. Ergo pro illo statu non est analogum. Quod propter dependentiam non sit analogum. Probatur. Tum quia hæc dependentia solum est pro statu physico, & reali; nam ens absolutum in statu præcisionis, sola primò essentialia importat, dependentia autem illa, non importatur tanquam quid essentialia, saltem primò, ab Entibus absolutis. Tum quia non est ratio cur genus aliquod divisum, non possit concipi sine membris, in quæ dividitur. Tum quia ut ait Oviedo dependentia secundum se, non importat analogiam, quia à potentia vitali actus dependet, item forma materialis à materia, & hoc non obstante, univocè de illis ratio materialis dicitur. Quod propter transcendentiam non sit ille conceptus analogus, probat non paucis Ariaga. Quæ refutavit Oviedo Controv. I. Metaph. L. 7. num. 7. Sed intentum sic probatur. Ens in statu, & pro statu præcisionis, non dicit ullam transcendentiam: ergo in illo, & pro illo statu per transcendentiam analogari non potest. Antecedens probatur. Pro statu præcisionis abstrahit à differentiis, ut probatum supra, ergo & abstrahit à transcendentia differentiarum: aliàs si non abstraheret à transcendentia differentiarum, & abstraheret à differentiis & non abstraheret.

PROBATUR II. Posito quòd possit fieri conceptus unus entis, ut dictum supra, conceptus ille non potest dicere pro illo statu prioritatem & posterioritatem, itemque transcendentiam; consequenter nec dicit analogativum entis. Sequela probatur. Quia si pro illo statu diceret Ens prioritates & transcendentias, essentialis illa esset Enti; nam pro illo statu sola essentialia dicit ens, sed non est enti essentialis illa prioritas & transcendentia: quia quod est essentialia enti, ens ubique illud secum trahit; sed rationem posterioris v. g. non ubique secum defert; quod probatur: quia ratio illa posterioris est ratio creati, hæc non ubique secum defert, quia non defert illam ad, & in Deitatem, aliàs esset aliqua ratio in Deo, quæ ex essentia sua, esset creata.

PROBATUR III. Antequam ens habeat rationem prioris & posterioris &c. aut illam exigat, vel habet per quid constituitur illud ipsum exigivum, vel non habet? si non habet quidquam, quomodo est exigivum illarum rationum? si habet quidquam; quæro illud ipsum, vel dicit rationem prioris & posterioris; vel non dicit? Si dicit, ergo antequam dicat rationem prioris & posterioris, jam illam dicit: si autem

pro illo priori antequam dicat exigentiam prioris & posterioris, non dicit rationem prioris & posterioris; ergo pro illo priori non est analogum; quia non habet principia analogativa. Jam autem in statu præcisionis spectatum ens, est illud, quod antecedit differentias prioris & posterioris.

RESPONDEBIS. Quòd illud exigivum habeat antecedenter, rationem exigivi radicaliter, non formaliter.

CONTRA. Potest præcindi ab ente ratio exigivi formaliter, ergo & ratio exigivi radicaliter, sumpta respectivè.

OBJICITUR I. Auctoritas Aristotelis, qui ens appellat Analogum 4. Metaph. c. 7.

RESPONDETUR. Problematicum fuisse in hac materia Aristotelem 7. enim Metaphysicorum c. 4. tractans de Ente ait: *Sed hæc, inquit, quidem quomodocunque dicere quis velit nihil refert.* Quando verò per prius dicit ens participari à substantia, quam ab accidenti, agnoscit prioritatem dignitatis, sed hæc non fundat analogiam; nisi illam quam appellavit Cajetanus inæqualis perfectionis, & sicut inæqualiter quoad dignitatem & perfectionem participatur animal à rationali, quam à grunibili; nihilominus animal univocum est; ita & in præsentia, quam etiam solam analogiam admittit S. Thomas, nisi velis absolute concedere illum fuisse in opposita sententia.

OBJICITUR II. Si ens non est Analogum, sequitur respectu Dei & creaturarum dari Genus, nempe Ens vel substantiam.

RESPONDETUR. Expresse S. Damasc. in Element. c. 8. docet. Substantiam, esse Genus respectu Dei & creaturarum. Posset etiam dici, ut vult Pontius, ens respectu Dei non esse genus in quantum Genus dicit aliquam limitationem & imperfectionem: vel denique quando negatur dari genus commune Deo, & Creaturis, res est de genere quod sit & Creaturis, & Deo proximum, non autem de generibus remotis.

OBJICITUR III. Ex nostra sententia sequitur etiam æquivoca habere conceptum univocum: quia quando concipio *Ly risus* nullæ apparent differentia.

RESPONDETUR. De hoc alibi in materia de æquivocis actum, & in materia de conceptu uno individuorum; quamvis autem in conceptu *Ly risus* nullæ apparent differentia; quia tamen ratio risus prædicabilis de inferioribus, non est ratio præse una definitione definibilis, nec est ratio risus abstracta à convenientibus à parte rei in aliquo reali prædicato; ideo risus sic sumptus, est Analogus. Jam autem Ens pro statu præcisionis sumptum, est una definitione definibile.

INSTABIS. Sequi saltem ex hac doctrina nulla dari prædicata transcendentia.

RESPONDETUR. Dari aliqua prædicata tran-

transcendentia; quia dantur, quæ etiam de differentiis dici possunt in sensu formali, quomodo animalitas in sensu formali, non dicitur de rationalitate.

Aliter eidem difficultati respondet Arriaga, dari prædicata transcendentia, quia dantur prædicata universalissima, quæ continent sub se alia genera; ita ut illud genus quod non continet sub se aliud genus, dicatur non transcendens.

OBJICITUR IV. Ratio entis ut contracta in differentiis est diversa: Ergo ratio entis, non est omnium eadem.

RESPONDET Oviedo distinguendo consequens. Ergo ratio entis sub nomine entis, non est eadem, Nego: sub nomine differentiarum, concedo.

Ex prædictis jam fundamentis dici potest; rationem entis pro statu præcisionis præcisè esse eandem, non extrà, secundum explicanda.

OBJICITUR V. Enseo modo est participabile, quo illud differentia participare possunt, sed differentia illud non nisi inæqualiter possunt participare; ergo & illud est non nisi inæqualiter participabile, adeoque analogice.

RESPOND. Imprimis argumentum multum probare. Probat enim animal esse analogum, quia illud non æqualiter participatur à talpâ & homine. Deinde videtur procedere à non supponente, supponit enim quod pro statu præcisionis importet participabilitatem actualem, à qua præscindit in illo statu. Denique dici potest in æqualitate entis, sub ratione entis omnia convenire, sed non convenire sub ratione alijs nominis, essetque in æqualitatem sub nomine differentiarum.

DICENDUM est II. *Analogiam entis non posse desumi ex statu reali entis.*

PROBATUR I. Differentia quas importat animal pro statu reali non destruunt ejus univocationem, ergo nec differentia pro statu reali importata ab ente, destruunt ejus univocationem: vel si mavis dicere, animal pro statu reali identificatur differentiis, nec ejus univocatio desumitur à statu reali: ergo nec analogia entis desumitur à statu reali: ita enim in statu reali identificatur differentiis, sicut & ens.

RESPONDEBIS. disparitatem esse. Quia in statu reali, tota differentia desumitur animalis ex differentiis.

CONTRA est. Quia etiam tota differentia entis non ex ente, sed ex tali differentia desumitur.

PROBATUR II. Nec univocatio nec analogia debet attendi penes statum realem; ergo quamvis pro statu reali dicat ens differentias, non inde debet argui esse analogum. Antecedens probatur. Quia penes illum statum & univocatio & analogia est spectanda, penes quem statum importat rationem communis; quia tam analogum quam univocum, definitur per Ly ratio communis, ratio autem communis non habetur in statu reali.

PROBATUR III. Ex hoc ipso quia analogia, univocatio, æquivocatio, dicitur importare commune nomen, jam involvitur mentis nostræ ope-

ratio, & non præcisè status realis; nam nomen commune importat impositionem humanam, quæ actum intellectus, secum trahit. Quia tamen ordinariè apprehenditur ens tanquam quid analogum, ut hoc explicetur, sit

Punctum Difficultatis 3.

Quomodo salvari possit Analogia Entis?

DICENDUM est. *Ratio illa quæ fuit abstracta, si comparatè sumatur ad ea, de quibus prædicatur, est ratio analogica.*

EXPLICATUR Conclusio. Ens in triplici statu considerari potest, I. in statu reali, & pro hoc statu nec rationem univoci, nec rationem Analogi dicit. II. Potest considerari in statu puræ præcisionis, & in hoc statu cum nullæ lateant differentia, non potest illa ratio, pro illo statu, esse ratio conveniendi & differendi. III. Potest considerari ens, in quantum post præcisionem entis fit comparatio ejus tam ad differentias, quam ad convenientias. Et in hoc statu, jam non præscindit à differentiis, sed illas respicit; nam dicit aliquid necessariò connexum cum differentiis, quia dicit comparari ad differentias, comparari autem ad differentias importat differentias; *His positis*

PROBATUR I. Conclusio. Ideò ens in statu abstractionis, quæ tali spectatu non est analogum; quia pro illo statu quæ tali præscindit à differentiis, & eas non importat; ergo cum comparatè ad differentias sumitur, eaque importat jam erit analogum.

CONFIRMATUR. Tum quia quod sub eodè nomine importat & aliquid commune & differens, est ratio Analoga, ut notum noscenti naturæ Analogiæ. Jam autem ens, ut descriptum est, acceptum, habet hæc omnia. Ergo. Tum quia, actus comparativus universalis præcisus, deiecit illud ad rationem importantis differentias; ergo & actus comparans ens ad differentias, deiecit illud, à ratione univoci. Antecedens videatur infra in Logica.

PROBATUR II. Quod *rationalitas sit formaliter animalitas*, falsa est propositio, vera autem hæc *rationalitas est formaliter entitas*, quæ propositio vera non esset, si ens comparatè sumptum ad differentias, non esset etiam ratio differendi, adeoque si non esset quid analogum, cum alijs supponatur ens. esse ratio etiam conveniendi.

PROBATUR III. Per omnem Philosophiam datur ratio analogica, si autem ens comparatè sumptum ad differentias quibus inesse potest deque illis prædicari, non esset analogum, nulla alia ratio posset esse analogica; quæ enim ratione tu ductus, dices ens sic sumptum non esse analogum, eadem ego dicam sanum, non esse quid analogum.

UBI VIDES. Sub quæ formalitate ens sit analogum, est enim analogum comparatè ad convenientias & differentias sumptum.